

GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ CÁN BỘ ĐOÀN TRONG CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TỈNH BÌNH ĐỊNH HIỆN NAY

• CN. Nguyễn Tuấn Thanh^(*), PGS, TS. Võ Nguyên Du^(**)

Tóm tắt

Nhận thức vấn đề phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường trung học phổ thông thuộc phạm trù xây dựng, phát triển nguồn nhân lực trong các cơ sở giáo dục, đào tạo có ý nghĩa cực kỳ quan trọng góp phần nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo. Bài báo nêu lên những yêu cầu và nội dung cơ bản về phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường trung học phổ thông trong giai đoạn hiện nay.

Từ khoá: Bình Định, cán bộ Đoàn, phát triển, trung học phổ thông.

1. Đặt vấn đề

Xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ có vai trò đặc biệt quan trọng trong tiến trình cách mạng ở nước ta. Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi cán bộ và công tác cán bộ là nhân tố quyết định, gắn liền với vận mệnh của Đảng, của đất nước và chế độ, là khâu then chốt trong công tác xây dựng Đảng. Theo ý nghĩa đó, công tác cán bộ Đoàn là bộ phận quan trọng trong công tác cán bộ của Đảng. Xây dựng Đoàn thực chất là góp phần xây dựng Đảng, cán bộ Đoàn là nguồn cung cấp cán bộ cho hệ thống chính trị; vấn đề phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn nói chung, cán bộ Đoàn trong các trường trung học phổ thông (THPT) nói riêng trong giai đoạn hiện nay được coi là nhiệm vụ rất cần thiết có ý nghĩa động lực xây dựng lực lượng thanh thiếu niên vừa hồng vừa chuyên với tư cách chủ nhân tương lai của đất nước.

2. Một số khái niệm

Cán bộ Đoàn: người tham gia vào Ban chấp hành Đoàn hoặc công tác trong các cơ quan của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh các cấp, trực tiếp hoạt động phong trào, thực hiện các nhiệm vụ công tác Đoàn, Hội, Đội theo đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước và Điều lệ Đoàn, Hội, Đội gồm: những người giữ chức danh bí thư chi đoàn, phó bí thư, bí thư đoàn cấp cơ sở trở lên; những người làm việc trong các cơ quan chuyên trách của Đoàn và trực tiếp làm công tác Đoàn, Hội, Đội, phong trào thanh thiếu nhi từ cấp huyện và tương đương trở lên; trợ lý thanh niên, cán bộ

ban thanh niên trong Quân đội nhân dân; ủy viên ban công tác thanh niên các cấp trong công an nhân dân.

Cán bộ Đoàn chuyên trách: cán bộ, công chức làm việc ở các cơ quan chuyên trách của Đoàn như: huyện, quận đoàn; tỉnh, thành đoàn, Trung ương Đoàn và các Đoàn trực thuộc Trung ương; ở các Đoàn xã, phường, thị trấn, bí thư đoàn là cán bộ Đoàn chuyên trách. Ngoài ra còn có cán bộ Đoàn chuyên trách làm việc ở tổ chức Đoàn trong các cơ quan, doanh nghiệp, trường học, lực lượng vũ trang. Cán bộ Đoàn chuyên trách là những người được hưởng lương để chuyên làm công tác Đoàn, Hội, Đội, phong trào thanh thiếu nhi.

Cán bộ Đoàn trong các trường THPT: người tham gia vào Ban chấp hành Đoàn trường hoặc là cán bộ chuyên trách làm việc ở Đoàn trường.

Phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT: quá trình hoạt động, rèn luyện bồi dưỡng để đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT đạt năng lực, trình độ, chất lượng cao hơn, phân nhiệm cụ thể nhằm đáp ứng các yêu cầu, nhiệm vụ do nhà trường và tổ chức Đoàn đề ra.

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong các trường THPT: cấp bộ Đoàn cơ sở trực thuộc các huyện, thị, thành đoàn có chức năng, nhiệm vụ là đại diện, chăm lo và bảo vệ lợi ích chính đáng của cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong các trường THPT. Tổ chức các hoạt động, tạo môi trường giáo dục, rèn luyện đoàn viên, thanh niên nhằm góp phần thực hiện các nhiệm vụ chính trị của ngành giáo dục và của địa phương. Phối hợp với Ban giám hiệu, các đoàn thể trong nhà trường và các tổ chức kinh tế, xã hội trên địa bàn làm tốt công tác thanh niên, tích

^(*) Học viên cao học, Thành ủy Quy Nhơn.

^(**) Khoa Tâm lý giáo dục và công tác xã hội, Trường Đại học Quy Nhơn.

cực chăm lo xây dựng Đoàn, Hội, tích cực tham gia xây dựng, bảo vệ Đảng, chính quyền.

3. Một số yêu cầu phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT

Phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT phải đáp ứng được mục tiêu xây dựng đội ngũ cán bộ của Đảng đã được xác định tại Nghị quyết Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VIII) về chiến lược cán bộ thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa (CNH, HĐH) đất nước, đó là: “Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức các cấp từ Trung ương đến cơ sở, đặc biệt là cán bộ đứng đầu, có phẩm chất và năng lực, có bản lĩnh chính trị vững vàng trên cơ sở lập trường giai cấp công nhân, đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, bảo đảm sự chuyển tiếp liên tục và vững vàng giữa các thế hệ cán bộ nhằm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ CNH, HĐH, giữ vững độc lập tự chủ, đi lên chủ nghĩa xã hội” và Nghị quyết Hội nghị lần thứ 3 Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (Khóa VIII) về công tác cán bộ Đoàn trong thời kỳ mới, đó là: “Nâng cao chất lượng, đảm bảo đủ số lượng và từng bước trẻ hóa đội ngũ cán bộ Đoàn. Với việc tăng cường đầu tư cho công tác cán bộ nhằm tạo sự chuyển biến mới trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên. Góp phần tạo nguồn cán bộ cho Đảng, chính quyền và các đoàn thể nhân dân”.

Với mục tiêu cơ bản, có tính chất định hướng nêu trên, công tác phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT cần phải đáp ứng các yêu cầu cụ thể sau:

Về tiêu chuẩn chung: Có tinh thần yêu nước, trung thành với Tổ quốc, tận tụy phục vụ nhân dân, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước. Cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Có ý thức tổ chức kỷ luật, trung thực, không cơ hội. Nhiệt tình, năng động, sáng tạo, có khả năng tổ chức tập hợp, gắn bó mật thiết và được sự tín nhiệm của Đoàn viên thanh thiếu niên và nhân dân. Có trình độ hiểu biết về lý luận chính trị, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước; trình độ học vấn, chuyên môn, ngoại ngữ, tin học phù hợp với yêu cầu của vị trí công tác được giao, trưởng thành từ phong trào Đoàn, Hội, Đội hoặc tham gia hoạt động phong trào

thanh thiếu niên, hoặc đã được đào tạo, bồi dưỡng về kỹ năng, nghiệp vụ, kiến thức công tác thanh vận; có sức khỏe tốt, ngoại hình phù hợp với công tác thanh vận.

Về trình độ: Để đáp ứng các yêu cầu đối với cán bộ Đoàn trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước và hội nhập kinh tế quốc tế, đồng thời đáp ứng các yêu cầu của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên trong giai đoạn cách mạng mới của đất nước, đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT cần đáp ứng các yêu cầu cơ bản như sau:

- Đối với cán bộ Đoàn là giáo viên: Trình độ chuyên môn từ đại học trở lên, trình độ lý luận chính trị từ sơ cấp trở lên.

- Đối với cán bộ Đoàn là học sinh: Học lực từ loại khá trở lên, tích cực tham gia các hoạt động xã hội.

Về phẩm chất đạo đức, lối sống: Cán bộ Đoàn trong các trường THPT phải có đạo đức, lối sống trong sáng, gương mẫu chấp hành các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, nội quy, quy chế của nhà trường đề ra.

Về độ tuổi: Đối với cán bộ Đoàn là giáo viên giữ chức vụ không quá 37 tuổi.

Về cơ cấu: Đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT cần có cơ cấu hợp lý, hài hòa giữa tỷ lệ cán bộ, giáo viên với tỷ lệ học sinh, về giới tính, trong đó cần chú ý tăng tỷ lệ học sinh trong cơ cấu Ban chấp hành đoàn trường.

4. Nội dung phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT

Tiếp cận lý thuyết “Quản lý nguồn nhân lực” và “Chiến lược về công tác cán bộ của Đảng”, xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ nói chung và đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT nói riêng bao gồm nhóm nội dung cơ bản sau đây:

4.1. Xác định rõ chức năng, nhiệm vụ, vị trí của cán bộ Đoàn trong các trường THPT

Đây là nhóm nội dung cơ bản, làm nền tảng để định hướng và xác định mục tiêu, yêu cầu phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT. Để thực hiện tốt nhóm nội dung này chúng ta cần xác định rõ chức năng, nhiệm vụ của đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT; vị trí của đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT; nhiệm vụ cụ thể của từng người như thế nào; được tổ chức ra sao.

Giải quyết tốt các vấn đề nêu trên, chúng ta sẽ xác định được định hướng yêu cầu về chất lượng và cơ cấu trong phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT.

4.2. Nội dung về công tác cán bộ Đoàn trong trường THPT

Từ quy định về số lượng, yêu cầu về chất lượng và cơ cấu trong phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT, chúng ta tiến hành thực hiện các nội dung của công tác cán bộ nhằm phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT theo định hướng, mục tiêu đã đề ra, gồm:

Xác định rõ tiêu chuẩn của cán bộ Đoàn trong các trường THPT. Đây là nội dung rất quan trọng trong công tác cán bộ, làm cơ sở để thực hiện các nội dung khác của công tác cán bộ.

Quy hoạch đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT để phát triển đội ngũ cán bộ theo mục tiêu, định hướng và các yêu cầu đề ra; là cơ sở để xây dựng kế hoạch tuyển chọn, đào tạo và bồi dưỡng, bố trí, sử dụng cán bộ, đồng thời phục vụ cho công tác chỉ đạo, quản lý của cấp ủy đối với công tác cán bộ Đoàn.

Để việc quy hoạch đội ngũ cán bộ có cơ sở khoa học, hợp lý và có tính khả thi, chúng ta cần chú ý các yêu cầu sau: phải đáp ứng các yêu cầu mục tiêu, định hướng, yêu cầu về chất lượng, cơ cấu trong phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT; phải xuất phát từ thực trạng đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT hiện có trên địa bàn để xây dựng quy hoạch cán bộ, vừa đáp ứng các yêu cầu trước mắt, vừa tạo nguồn cán bộ phục vụ công tác lâu dài; phải kết hợp hài hòa hai yếu tố: vừa đáp ứng các yêu cầu nhiệm vụ của công tác Đoàn và phong trào thanh niên trong các trường hiện nay, vừa đáp ứng nhu cầu phát triển của mỗi cán bộ.

Bố trí, sử dụng cán bộ Đoàn trong các trường THPT: để có được đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT mạnh, đáp ứng các yêu cầu đề ra thì việc bố trí, sử dụng cán bộ cần phải được coi trọng, phải chọn được đúng người, giao đúng việc để mỗi cán bộ phát huy hết năng lực cá nhân, cống hiến được nhiều hơn cho tổ chức.

Trong bố trí, sử dụng cán bộ chúng ta cần chú ý: người được chọn phải đáp ứng các tiêu chuẩn đã đề ra đối với cán bộ Đoàn trong các trường THPT và tiêu chuẩn cụ thể đối với chức danh cán

bộ; đồng thời chú ý đến yêu cầu về cơ cấu đối với cán bộ Đoàn trong các trường THPT. Bố trí, sử dụng cán bộ phải xuất phát từ năng lực công tác thực tế của mỗi cán bộ, cần chú ý đến sở trường và kinh nghiệm công tác, khả năng phát triển của mỗi người. Việc giới thiệu nhân sự để bầu vào các chức danh chủ chốt của đoàn trường phải căn cứ vào quy hoạch cán bộ và tiêu chuẩn đối với cán bộ, nhất là năng lực, hiệu quả công tác, đạo đức, lối sống và uy tín của người được đề nghị; đồng thời phải tuân thủ đúng quy trình, quy định của Điều lệ Đoàn.

Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ Đoàn trong các trường THPT: đào tạo, bồi dưỡng cán bộ là nội dung đặc biệt quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT.

Trong đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chúng ta cần chú ý: Cần xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cụ thể đối với đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT dựa trên quy hoạch, tiêu chuẩn đối với cán bộ và thực trạng đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT hiện có. Trong kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ Đoàn trong các trường THPT cần xác định rõ người cần đào tạo, nội dung đào tạo và thời gian đào tạo để có cơ sở triển khai thực hiện. Bên cạnh việc đào tạo chuyên sâu, cần thường xuyên tổ chức tập huấn bồi dưỡng kỹ năng, nghiệp vụ công tác Đoàn để bổ sung kiến thức, kinh nghiệm công tác cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT, nhất là đội ngũ cán bộ Đoàn là học sinh.

Nhận xét, đánh giá và kiểm tra, giám sát cán bộ: Nhận xét, đánh giá và kiểm tra, giám sát cán bộ là nội dung quan trọng trong công tác cán bộ, do chủ thể quản lý cán bộ thực hiện nhằm thúc đẩy cán bộ Đoàn trong các trường THPT phát huy mặt tích cực, phòng tránh những khuyết điểm và khắc phục tồn tại hạn chế, từ đó nâng cao chất lượng công tác.

Trong nhận xét, đánh giá và kiểm tra, giám sát cán bộ chúng ta cần chú ý: Nhận xét, đánh giá cán bộ phải đúng thực chất, phải khách quan, công tâm, tránh tư tưởng định kiến, áp đặt trong nhận xét, đánh giá cán bộ; cần kết hợp giữa tự nhận xét, đánh giá của cá nhân mỗi cán bộ với nhận xét, đánh giá của tập thể, của chủ thể quản lý đối với cán bộ. Bên cạnh việc đánh giá, nhận xét cán bộ theo định kỳ cần thường xuyên góp ý đối với cán bộ.

Tập trung xây dựng tổ chức Đoàn trong các trường THPT vững mạnh toàn diện. Đẩy mạnh các phong trào thanh niên, tạo môi trường để đoàn viên, thanh niên cống hiến, rèn luyện; đồng thời thông qua đó phát hiện nhân tố tích cực bổ sung cho đội ngũ cán bộ Đoàn trường học.

4.3. Tạo động lực phát triển cán bộ Đoàn trong các trường THPT

Để phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT, chủ thể quản lý cần quan tâm thực hiện các nội dung nhằm tạo động lực về vật chất và tinh thần thúc đẩy đội ngũ cán bộ phát triển, gồm:

Hoàn thiện chế độ, chính sách đối với đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT. Bên cạnh việc thực hiện đầy đủ, kịp thời các chế độ, chính sách đối với đội ngũ cán bộ theo quy định hiện hành, chủ thể quản lý cần nghiên cứu và ban hành các chế độ đặc thù đối với cán bộ Đoàn trong các trường THPT tương xứng với yêu cầu nhiệm vụ được giao nhằm động viên, khuyến khích cán bộ Đoàn trường học làm việc tốt hơn.

Đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị đáp ứng yêu cầu hoạt động công tác Đoàn và phong trào thanh niên trường học. Đây là nội dung quan trọng nhằm tạo điều kiện để đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT thực hiện tốt hơn nhiệm vụ được giao.

Khen thưởng và xử lý vi phạm: Là nội dung quản lý do chủ thể quản lý thực hiện nhằm động viên, khuyến khích cán bộ Đoàn trong các trường THPT thi đua hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao;

đồng thời giáo dục, phòng ngừa những sai phạm có thể xảy ra trong đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT. Khen thưởng phải đúng người, đúng thực chất, tránh tình trạng cào bằng, bình quân chủ nghĩa; cần kết hợp hài hòa giữa hai yếu tố vật chất và tinh thần. Xử lý vi phạm phải công tâm, chính xác, đúng người, đúng sai phạm, lấy mục đích giáo dục và phòng ngừa là chính; phải làm cho người có hành vi sai phạm thấy được hành vi, mức độ sai phạm của bản thân và có hướng khắc phục để tiến bộ.

5. Kết luận

Trong công tác phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn ở các trường THPT, chủ thể quản lý cần tránh các biểu hiện tuyệt đối hóa nhu cầu phát triển của mỗi cá nhân hoặc tuyệt đối hóa mục tiêu phát triển của tổ chức. Vì thực tế cho thấy, không phải lúc nào nhu cầu phát triển của mỗi cá nhân cũng đồng hành với mục tiêu phát triển của tổ chức, có khi còn gây ra sự đối lập. Vì vậy, chủ thể quản lý cần kết hợp hài hòa giữa mục tiêu phát triển của tổ chức với nhu cầu phát triển của mỗi thành viên trong đội ngũ cán bộ để tạo sự năng động, phát triển bền vững của cả tổ chức và mỗi thành viên. Trước yêu cầu, nhiệm vụ của công tác Đoàn và phong trào thanh niên trong các trường THPT trong giai đoạn hiện nay và với vị trí, vai trò của đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT thì việc nghiên cứu làm sáng tỏ cơ sở lý luận và thực tiễn của vấn đề phát triển đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường THPT là rất cần thiết.

Tài liệu tham khảo

[1]. Bộ Chính trị (2004), *Nghị quyết số 42-NQ/TW, ngày 30 tháng 11 năm 2004 về công tác quy hoạch cán bộ lãnh đạo, quản lý thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa đất nước.*

[2]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.

[3]. Trần Kiểm (2004), *Khoa học quản lý giáo dục - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

DEVELOPING GROUP OF UNION OFFICIALS IN SECONDARY SCHOOLS

Summary

Agnesing the Youth Union cadre development in high schools as a part of building and developing human resources in education-training units plays a vital role in enhancing the education-training quality, this article aims to analyze the requirements and basic contents of developing the Youth Union cadres in high schools in the current period.

Keywords: Youth Union cadres, develop, high school.

Ngày nhận bài: 23/9/2013; ngày nhận đăng: 10/10/2013.